

HID - Drobilica

Godina VIII, travanj 2011, br. 2

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Izdvajamo

Knjižnica na dlanu :
prvi put prodano više
digitalnih od tiskanih
knjiga!

str. 6

Nema sakrivanja Velikom Bratu!

str. 10

Pravilnik o uvjetima i
načinu stjecanja
stručnih zvanja u
knjižničarskoj struci

str. 5

Zbog potresa u
Japanu skuplji čipovi

str. 3

Izdao knjigu s praznim
stranicama i zaradio milijun
dolara

str. 12

Počasni doktorat
profesoru
Tefku Saracevicu

str. 2

Cadial
str. 12

CADIAL

Sadržaj

Počasni doktorat profesoru Tefku Saracevicu	Str. 2
Javni natječaj za kampanju o pristupanju EU	3
Rezolucija Vijeća Europe 1786 (2011) o pomirenju među zemljama bivše jugoslavije	3
Zbog potresa u Japanu skuplji čipovi	3
Firefox 4 u prva 24 sata preuzet 6 milijuna puta	4
Obrazovanje odraslih	4
Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci	5
Knjižnica na dlanu	6
Tehnični in vsebinski problemi klasičnoga in elektronskoga arhiviranja	8
Moć uvjeravanja : 2. međunarodna konferencija o retorici i kulturi komuniciranja	9
IDC Security and Datacenters Transformation Roadshow 2011	9
Nema sakrivanja Velikom Bratu!	10
Izdao knjigu s praznim stranicama i zaradio milijun dolara	12
CADIAL	12
Vlastiti e-mail newsletter	13
Znano.st	13

Počasni doktorat profesoru Tefku Saracevicu

U sklopu proslave Dana Sveučilišta u Zadru, 25. ožujka ove godine na Svečanoj sjednici Sveučilišta u Zadru profesoru Tefku Saracevicu dodijeljen je počasni doktorat.

Profesor emeritus Tefko Saracevic znanstvenik je svjetskoga glasa koji je značajan dio svoga vremena, znanja i energije usmjerio prema svojoj domovini Hrvatskoj, iz koje je otišao davne 1957. godine. Svojim je znanstvenim radovima, nastavnom djelatnošću, društvenim angažmanom i radom s doktorskim studentima iz mnogih zemalja u svijetu i u Hrvatskoj, obilježio polje informacijskih znanosti, a svojim je teorijama i modelima (na primjer, teorija relevantnosti pri pretraživanju informacija, modelima pretraživanja i vrednovanja informacijskih usluga) poznat kao jedan od

najcitatiranih autora u tom polju.

Osobito vrijedna za našu sredinu su njegova predavanja u sklopu gostovanja na hrvatskim sveučilištima koja su podržali Fulbrightova zaklada i hrvatsko Ministarstvo znanosti, dva znanstvena projekta o korisnicima i korištenju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici te njegov angažman na organizaciji konferencija LIDA te diplomskom i doktorskom studiju na Sveučilištu u Zadru. Ove godine pokrenuo je pri Sveučilištu Rutgers vlastitu zakladu za stipendiranje nadarenih studenata, među kojima će se nalaziti i studenti iz Hrvatske te potpisivanje ugovora između Sveučilišta u Zadru i Rutgers sveučilišta o kontinuiranoj suradnji na znanstvenim projektima, doktorskom studiju i organizaciji konferencije LIDA.

U odnosu na Sveučilište u Zadru iznimno je zaslužan za razvoj studija knjižničarstva, poglavito vezano uz oblikovanje i izvođenje poslijediplomskog dokorskog studija Društvo znanja i prijenos informacija i organizaciju međunarodne znanstvene konferencije LIDA. Od pokretanja studija knjižničarstva na Sveučilištu u Zadru redovito je na poziv Odjela držao predavanja studentima, a na diplomskom studiju Pisana baština u digitalnom okruženju i doktorskom studiju redovito predaje kao vanjski suradnik.

Na osnovi navedenoga kao i na osnovi njegovog cjelokupnog rada, znanstvenog i nastavnog doprinosa u polju informacijskih znanosti te doprinosa uspostavi dokorskog studija Društvo znanja i prijenos informacija i diplomskog studija Pisana baština u digitalnom okruženju te uključivanjem zadarskih studenata u znanstveno-istraživačke projekte, profesoru Saracevicu se dodjeljuje počasni doktorat znanosti u području društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti.

Profesor Saracevic je svojim savjetima usmjeravao aktivnosti na oblikovanju novih, tzv. bolonjskih programa i na Odsjeku za informacijske znanosti pri Sveučilištu J. J. Strossmayer u Osijeku, a na Sveučilištu u Zadru pridonio je oblikovanju združenog diplomskog programa Pisana baština u digitalnom okruženju i dokorskog studija Društvo znanja i prijenos informacija, osobito predmetâ Teorija informacijskih znanosti i Teorija informacijskog pretraživanja.

Sa studentima dokorskog studija postavio je seriju dokorskih foruma na kojima se javno obrazlažu dokorske disertacije u raznim fazama nastajanja pred povjerenstvima u kojima su ugledni međunarodni znanstvenici.

Osobito valja naglasiti neumoran rad profesora Saracevica sa studentima na organizaciji međunarodnih konferencija Conceptions on Library and Information Science – CoLIS3 (Dubrovnik, 1999.) i Libraries in the Digital Age – LIDA (Zagreb, Osijek, Dubrovnik i Zadar) koje se održavaju svake godine od 2000., a na kojima je sudjelovalo oko 60 inozemnih i 200 hrvatskih studenata iz polja informacijskih znanosti.

Ivo Tokić

Javni natječaj za kampanju o pristupanju EU

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija raspisalo je javni natječaj za dizajn vizualnog identiteta i za slogan informativne kampanje uoči referenduma o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija odabrat će najbolje radove u suradnji s predstavnicima Hrvatskog dizajnerskog društva, a najbolja idejna rješenja bit će nagrađena novčanim nagradama. Rok za dostavu natječajnih radova u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija je 30. svibnja 2011. godine.

Cjelokupna natječajna dokumentaciju, kao i ostali detalji vezani uz projektni zadatak natječaja objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske <http://oglasnik-jn.nn.hr> te se također mogu dobiti na upit putem elektroničke pošte na adresu natjecaj-vi-slogan@mvpei.hr.

Ivo Tokić

Rezolucija Vijeća Europe 1786 (2011) o pomirenju među zemljama bivše jugoslavije

Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila je, 26. siječnja 2011. g. Rezoluciju 1786 (2011) o pomirenju i političkom dijalogom među zemljama bivše Jugoslavije. Vijeće podržava napore zemalja proisteklih ih iz bivše Jugoslavije na izgradnji novih međusobnih odnosa i regionalnoj suradnji, koja uključuje i napore da se nadiđe nasljeđe prošlosti, te pozdravlja pozitivne primjere naroda i vođa regije koji zajednički rade na promjenama. Među ostalim pozdravlja inicijativu RECOM čiji je cilj dokumentirati sve počinjene zločine kako bi se odala dužna počast svim žrtvama.

Sve vlade u regiji su pozvane da, među ostalim, otvaranjem arhiva i pomaganjem inicijativa civilnog društva koje nastoji stvoriti gradivo o žrtvama sukoba kako bi se suočili s nasljeđem prošlost, pitanje nestalih osoba ostane prioritetno.

Više na <http://assembly.coe.int/Mainf.asp?link=/Documents/AdoptedText/ta11/ERES1786.htm>

Živana Heđbeli

Zbog potresa u Japanu skuplji čipovi

Usljed razornih potresa i tsunamija došlo je do golemih poremećaja u proizvodnom lancu zbog oštećenih japanskih postrojenja i infrastrukture. Posljedica toga bit će porast cijena ključnih tehnoloških komponenata.

Velik broj japanskih tvrtki, među kojima je čitav niz elektroničkih tvrtki i proizvođača automobila, zatvorilo je tvornice, a saniranje štete moglo bi potrajati mjesecima. Analitičari tržišta ističu da bi potres i njegove posljedice mogli uzrokovati značajnu nestašicu pojedinih elektroničkih dijelova i potaknuti velika poskupljenja.

U sektoru komponenti, posljedice bi se najviše trebale osjetiti u kategoriji NAND flash memorije, DRAM memorije, mikrokontrolera, standard logica, monitora s LCD tehnologijom, te dijelova i materijala za LCD. Japan proizvodi petinu svjetskih poluvodiča, uključujući i oko 40 posto čipova za flash memoriju koji se koriste u širokoj paleti proizvoda, od mobitela do tablet i osobnih računala.

Izvor: Vidi.hr

Firefox 4 u prva 24 sata preuzet 6 milijuna puta

Mozilla je objavila kako je njihov novi web preglednik, Firefox 4 u prva 24 sata preuzet preko šest milijuna puta. Usporedbe radi, Microsoftov novi web preglednik, Internet Explorer 9 unutar 24 sata preuzet je 2,35 milijuna puta.

Četvrta verzija Firefoxa nudi redizajnirano korisničko sučelje, poboljšano upravljanje tabovima, bolje performanse itd. Firefox trenutno drži drugo mjesto tržišta Internet preglednika s 21,74%, dok prvo mjesto još uvijek dovoljno uvjerljivo okupira Internet Explorer s 56,77%. Na trećem mjestu nalazi se Googleov Chrome koji je u vrlo kratkom vremenskom razdoblju došao do 10,93% tržišnog kolača.

Biti će zanimljivo vidjeti koliko će i hoće li utjecati Microsoftov možda najbolji Internet Explorer dosad na stanje tržišta Internet browsera. Isto naravno vrijedi i za Firefox 4.

Preuzmite Firefox 4 na <http://www.mozilla.com/hr/firefox/?from=glow>

Izvor: vidilab.com

Obrazovanje

Obrazovanje odraslih

Hrvatska je po obrazovanju odraslih na europskom dnu: posljednji dostupni podaci Eurostata iz 2009. godine kazuju da je u obrazovanje i izobrazbu uključeno samo 2,2 % odraslog stanovništva između 24 i 64 godine. Prosjek EU iznosi 9,5%, a u najbolje rangiranim zemljama poput Švedske i Danske, obrazuje se više od 30 % odraslih.

Ni prošle godine nije bilo napretka pa je Europska komisija u izvješću o Hrvatskoj na području obrazovanja i kulture za 2010. navela kako "sudjelovanje odraslih osoba u cjeloživotnom obrazovanju i dalje ostaje na vrlo niskoj razini."

Najveći problem je to što se obrazovanje odraslih pretežito financira iz džepova polaznika. Polaznici su motivirani, ali često nemaju novca da sami sebi omoguće osposobljavanje i prekvalifikacije koje nisu baš jeftine. U Pučkom otvorenom učilištu Zagreb cijene osposobljavanja se kreću od 1000 kuna za strojare ili 2500 za aranžere cvijeća do 9900 za aromaterapeuta.

U Algebri se cijene programa osposobljavanja kreću od oko 2900 kuna za računalnog operatera do više od 12.000 kuna za voditelja izrade i provedbe projekata financiranih iz EU fondova. Istina, Algebra povremeno dodjeljuje i besplatne, djelomične i potpune, stipendije za svoje programe.

Besplatno je ono što nudi HZZ, ali izbor je vrlo uzak. Država financira samo završavanje osnovne škole i 150 sati osposobljavanja za neke jednostavnije poslove poput zidara. Rijetki su primjeri da to financiraju poslodavci, a njihov je argument da ne žele ulagati u obrazovanje radnika jer on može prijeći kod konkurencije.

Kad bi svi financirali obrazovanje radnika, to ne bi bilo bitno. Zasad je olakšica za ustanove koje se bave formalnim obrazovanjem odraslih da ne moraju plaćati PDV, a možda bi jedan od modela mogao biti nulta stopa PDV-a za obrazovanje. Velike kompanije poput Agrokora imaju i nekoliko akademija za obrazovanje zaposlenih, no te kvalifikacije nisu prepoznatljive izvan tvrtke.

Hrvatska je nedavno osigurala 3,5 milijuna eura bespovratnih sredstava kroz IPA programe za osposobljavanje odraslih u 20 institucija koje se time bave. U Hrvatskoj je u više od 450 institucija moguće obrazovanje odraslih, a među njima je 170 srednjih škola, zatim veleučilišta, pučka otvorena učilišta i druge ustanove. U svakom slučaju, za Hrvatsku koja je krajem ožujka imala 330.130 nezaposlenih obrazovanje odraslih trebalo bi biti jedan od prioriteta.

Priredio Ivo Tokić, prema Banka magazine, autorica Nives Matijević.

Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci

U Narodnim novinama br. 28 od 8. ožujka 2011. donesen je Pravilnik kojim se utvrđuju uvjeti i način stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci i to temeljnih stručnih zvanja.

Uvjeti i način stjecanja temeljnih stručnih zvanja su:

- za zvanje **pomoćni knjižničar**:
 - završena četverogodišnja srednja škola
 - položen stručni ispit za pomoćnog knjižničara.
- za zvanje **knjižničar**:
 - završen preddiplomski sveučilišni studij iz polja informacijskih i komunikacijskih znanosti s najmanje 30 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja, ili
 - završen drugi preddiplomski studij, odnosno studij kojim je stečena viša stručna sprema sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, broj 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07) te
 - položen stručni ispit za knjižničara.
- za zvanje **diplomirani knjižničar**:
 - završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij iz polja informacijskih i komunikacijskih znanosti s najmanje 60 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja, odnosno studij knjižničarskog usmjerenja kojim je stečena visoka stručna sprema sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, ili
 - završen drugi preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, odnosno studij kojim je stečena visoka stručna sprema sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, uz obvezu stjecanja 30 ECTS bodova iz programa knjižničarskog usmjerenja u roku od 3 godine od dana zapošljavanja, te
 - položen stručni ispit za diplomiranog knjižničara.
- za zvanje **viši knjižničar**:
 - položen stručni ispit za diplomiranog knjižničara
 - najmanje pet godina rada u knjižničarskoj struci nakon položenog stručnog ispita za diplomiranog knjižničara
 - stručna znanja kojima je stečeno najmanje 400 bodova u skladu s Mjerilima za ocjenjivanje stručne osposobljenosti koja su prilog Pravilniku
- za zvanje **knjižničarski savjetnik**:
 - najmanje pet godina rada u knjižničarskoj struci nakon stjecanja zvanja višeg knjižničara
 - stručna znanja kojima je nakon stjecanja zvanja višeg knjižničara stečeno još najmanje 500 bodova u skladu s Mjerilima za ocjenjivanje stručne osposobljenosti koja su prilog Pravilniku.

Zahtjev za stjecanje višega stručnog zvanja kandidat podnosi Hrvatskom knjižničnom vijeću u pisanom obliku s dokazima o ispunjenju Pravilnikom propisanih uvjeta. Postojanje uvjeta za stjecanje višega stručnog zvanja ocjenjuje Povjerenstvo za predlaganje dodjele viših stručnih zvanja u knjižničarskoj struci Hrvatskoga knjižničnog vijeća. Svoje mišljenje Povjerenstvo dostavlja Vijeću s prijedlogom za dodjeljivanje zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika najkasnije u roku od tri mjeseca nakon što je od Vijeća primilo dokumentaciju kandidata na ocjenu. Ako su ispunjeni ovim Pravilnikom propisani uvjeti za stjecanje višega stručnog zvanja, Vijeće podnosi ministru kulture prijedlog da donese rješenje kojim se usvaja zahtjev za stjecanje višeg zvanja

Stručno povjerenstvo ima pet članova i dva zamjenika. Članove Povjerenstva i njihove zamjenike imenuje ministar kulture na prijedlog Vijeća iz redova stručnjaka koji imaju odgovarajuće knjižničarsko zvanje ili odgovarajuću stručnu kvalifikaciju. Mandat članova Povjerenstva traje četiri godine, a mogu biti imenovani u najviše dva uzastopna mandata. Rad Povjerenstva reguliran je Poslovníkom o radu Povjerenstva za predlaganje dodjele zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika koji donosi Vijeće.

Pravo na polaganje **stručnog ispita** imaju osobe sa završenim propisanim i s najmanje godinu dana radnog iskustva, odnosno pripravničkog staža, u vrijeme podnošenja prijave. U pripravnički staž ubraja se i razdoblje stručnog osposobljavanja za rad prema odredbama Zakona o radu (»Narodne novine«, broj 149/09). Osoba koja polaže stručni ispit podnosi prijavu za polaganje stručnog ispita Povjerenstvu za polaganje stručnih ispita u knjižničarskoj struci Hrvatskoga knjižničnog vijeća, na obrascu koji se objavljuje na mrežnim stranicama Ministarstva kulture. Ispitno povjerenstvo je dužno

omogućiti pristupnicima, u pravilu, dva ispitna roka za polaganje stručnih ispita – u lipnju i prosincu, a po potrebi se mogu odrediti i izvanredni rokovi.

Usmeni ispit polaže se pred Ispitnim povjerenstvom i tajnikom Ispitnog povjerenstva odnosno zapisničarom. Pismenom dijelu ispita nazočni su tajnik Ispitnog povjerenstva i jedan ispitivač. Tijekom ispita vodi se zapisnik koji potpisuje predsjednik i nazočni članovi Ispitnog povjerenstva, te tajnik odnosno zapisničar. Uspjeh pristupnika na pismenom i usmenom dijelu ispita za svaki pojedini predmet ocjenjuje ispitivač. Ocjena pojedinačnog predmeta na ispitu je: »izvrstan«, »vrlo dobar«, »dobar«, »dovoljan« i »nedovoljan«. Ispitno povjerenstvo završno ocjenjuje cjelokupni uspjeh pristupnika na temelju prosjeka ocjena na pismenom i usmenom dijelu ispita. Konačna ocjena općeg uspjeha na pismenom i usmenom ispitu je: »položio« i »nije položio«. Uvjerenje o položenom stručnom ispitu potpisuje ministar kulture. Jedan se primjerak uvjerenja dostavlja pristupniku, a drugi poslodavcu.

Predsjednika i članove Ispitnog povjerenstva imenuje ministar kulture na prijedlog Hrvatskog knjižničkog vijeća na rok od 4 godine. Na prijedlog Ispitnog povjerenstva ministar kulture imenuje i ostale ispitivače za pojedine predmete te njihove zamjenike. Predsjednik, članovi Ispitnog povjerenstva i njihovi zamjenici, te posebni ispitivači i njihovi zamjenici, imenuju se iz redova stručnjaka koji imaju odgovarajuće knjižničarsko zvanje ili odgovarajuću stručnu kvalifikaciju.

Visinu troškova stručnog ispita utvrđuje Hrvatsko knjižničko vijeće na prijedlog Ispitnog povjerenstva. Troškove stručnog ispita snosi poslodavac odnosno pristupnik i uplaćuje ih Ministarstvu kulture. Visina troškova stručnog ispita objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva kulture.

Stručni ispiti polažu se prema Programu stručnih ispita u knjižničarskoj struci. Sadržaj predmeta i popis literature za polaganje stručnih ispita utvrđuje Vijeće na prijedlog Ispitnog povjerenstva, a objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva kulture. Stručni ispit sastoji se od općeg i posebnog dijela ispita. Opći dio ispita obavezan je za sve pristupnike. Posebni dio ispita polaže se prema Programu stručnih ispita koji je za pojedino stručno zvanje utvrđen Pravilnikom.

Živana Heđbeli

Kutak za urednike časopisa ... i ostale

Knjižnica na dlanu : prvi put prodano više digitalnih od tiskanih knjiga!

U godinama koje su iza nas naslušali smo se (većinom katastrofičnih) predviđanja o tome kako će koje tehnološko dostignuće utjecati na knjigu. No sada se svijetom šire uređaji koji će zasigurno utjecati na budućnost knjige, premda ne nužno na negativan način. Čitači elektroničkih knjiga u prethodnoj su godini jednostavno *eksplozirali* na zapadnim tržištima, a u ovoj se godini očekuje nastavak globalne ekspanzije praktički geometrijskom progresijom. No prije nego što se pozabavimo čitačima trebali bismo odgovoriti na pitanje – što je uopće elektronička knjiga, odnosno *e-book*?

U biti, pojam elektroničke knjige može označavati ili pojedinačno izdanje određene knjige, ili format u kojem se ona izdaje. U biti uopće nije riječ o osobito novom fenomenu, s obzirom da je najstariju digitalnu knjižnicu, formiranu u sklopu inicijative Project Gutenberg, osnovao

Amerikanac Michael Hart još davne 1971. No tek nakon što su se osobna računala uselila u manje-više svaki dom, a knjige počele jednako kao glazba i filmovi što legalno, što ilegalno distribuirati u digitalnom formatu putem interneta, počeli su razni zloguki proroci najavljevati kraj papirnatih izdanja i potpunu propast knjižarstva.

Ipak, to se nije dogodilo, klasična knjiga ostala je na pijedestalu, a iz trgovine upravo takvim *opipljivim* izdanjima iznikla su i neka poslovna carstva, poput američke knjižarske korporacije Amazon. Razloga za to bilo je mnogo – jedan je od najvažnijih činjenica da ljudi diljem svijeta doista gaje iskrenu te povremeno opsesivnu i fetišističku ljubav prema knjizi kao predmetu. Volimo njihov izgled, njihov miris, njihove taktilne kvalitete, volimo se opuštati uz njih i čitati ih u raznim, pa i iznimno intimnim trenucima, recimo u krevetu ili na zahodskoj školjci. Štoviše, često ih idealiziramo, razmišljajući o knjizi kao antitezi ekranu te joj paušalno pripisujemo nevinost koju baš i nije uvijek zaslužila. Dakako tu je i činjenica da čitanje s računalnog zaslona osjetno zamara oči, dok je čitanje s papira (uz prikladno osvjetljenje) neizmjerljivo ugodnije.

Elektronički papir

Ovdje na scenu ponovno stupa tehnologija, odnosno takozvani elektronički papir, koji je u srži aktualne tržišne revolucije globalnog knjižarstva. To zapravo i nije jedna jedinstvena tehnologija, nego naziv za cijeli skup prilično različitih tehnoloških načina za postizanje iste stvari – eliminaciju titravnih, zamornih svjetlećih zaslona poput onih koje svakodnevno gledamo na svojim računalima. Umjesto toga, elektronički papir *ispisuje* zapis koji je, ovisno o kvaliteti uređaja, više ili manje nalik tisku na papirnoj podlozi. Jednako kao i klasična knjiga, ispis je na zaslonu statičan te kad ga *listate*, svaki put se nanovo ispisuje cjelokupna površina ekrana. Prednosti su višestruke, osim što ne zamara oči ništa više od klasičnog papira troši vrlo malo električne energije (nakon što okrenete *stranicu* ne troši se energija za njezino prikazivanje ni osvjetljavanje pozadine), čitljiv je i pri snažnom svjetlu (recimo na suncu) kad se sadržaj zaslona drugih elektroničkih uređaja ne razaznaje, a nema ni poteškoća kod čitanja pod neobičnim kutovima – što je pak bio veliki problem kod starijih LCD-zaslona kod kojih bi se slika razlijevala već kod malog otklona kuta gledanja od okomitoga, pravog kuta. Mana su tek činjenice da je elektronički papir zasad dostupan isključivo u crno-bijeloj varijanti i što na njemu nije moguće gledati animaciju. (Dakako, posljednja zamjerka stoji tek ako želimo uređaj s elektroničkim papirom rabiti za neku drugu namjenu osim čitanja, jer od ilustracija i ne očekujemo da skakuću po stranicama knjige.)

Amazon – broj jedan

Važnost nove tehnologije i mogućnost otvaranja potpuno novog tržišta prepoznali su veliki knjižarski lanci, među prvima već spomenuti Amazon, koji je prvu verziju svojeg čitača Amazon Kindle ponudio tržištu još 2007. Usprkos popriličnoj cijeni od čak 399 dolara, proizvod je rasprodan u svega pet i pol sati!

**U siječnju ove godine
Amazon je objavio povijesni podatak:
prvi je put prodaja digitalnih premašila
prodaju klasičnih tiskanih izdanja!**

Drugu veliku pobjedu Amazon je izborio potkraj 2009, odnosno početkom prošle godine, kad je nova verzija Kindlea odnijela prevagu nad uređajem Nook, koji je kao izravnu konkurenciju Amazonovu čitaču razvila knjižarska kuća Barnes & Noble. U ljeto 2010. izišla je i treća, još moćnija verzija Kindlea i to po dvostruko nižoj cijeni od one inicijalnog uređaja. U siječnju ove godine Amazon je pak objavio povijesni podatak: prvi je put prodaja digitalnih premašila prodaju klasičnih tiskanih izdanja!

Kindle danas stabilno drži prvo mjesto po prodaji – čak 47 % vlasnika e-čitača odabralo je upravo taj uređaj, što nadmašuje čak i zbroj dva sljedeća uređaja – Appleova iPada (koji drži 31 % tržišta) i Sony Reader (14%). Osim odlika sama uređaja i Amazonova ranog starta na tržištu, Kindleu zasigurno pomaže i činjenica da taj knjižarski lanac posjeduje i najveću zbirku e-knjiga, više nego dvostruko veću od konkurentne kuće Barnes & Noble, koja drži prvo sljedeće mjesto. Što se pak tiče Appleova iPada, on i nije izravna konkurencija Kindleu; riječ je o uređaju nešto drukčije tržišne orijentacije – umjesto direktnog fokusa na knjigu, Apple se zapravo pokušava usputno *pogostiti* i dijelom toga tržišnog kolača. No iPad nije zasnovan na tehnologiji električnog papira i zapravo je *tablet*-uređaj, dakle zamišljen prvenstveno kao sitno računalo namijenjeno surfanju po internetu i sličnim aktivnostima.

Kindle se može spojiti na internet, ali osim čitanja rječnika i Wikipedije nije u tome osobito učinkovit. Jedna od zanimljivosti čitača e-knjiga jest i neobična statistika prema kojoj su oni (riječ je o elektroničkom uređaju namijenjenom, uvjetno rečeno, zabavi) zastupljeniji u starijoj populaciji nego među adolescentima i mladima. U dobnu skupinu od 18 do 24 godina tako je uvršteno 5 % korisnika e-čitača, a 1 % više u populaciju stariju od 55 godina.

Danas se ozbiljni analitičari više ne upuštaju u predviđanja o tome da bi elektroničke knjige mogle istisnuti klasične – knjiga će se naime još dugo prije svega promišljati kao predmet, i to predmet koji volimo posjedovati i darovati. No da će ova tehnologija korjenito izmijeniti izdavačku i knjižarsku industriju, to je sigurno. Razmislimo samo o činjenici da nam je sada knjiga koju poželimo (uz uvjet da postoji u digitalnom obliku) dostupna u trenutku, i to na džepnom uređaju koji može pohraniti količinu tekstova kao gradska knjižnica. Nadalje, moguć je izlazak na strano tržište (što je posebno zanimljivo u bliskim govornim područjima), a da pritom zaobiđemo porezni sustav, kao i birokratske zapreke zemlje u kojoj plasiramo knjigu.

Ipak, osnovno je da će vrijeme velikih izdavačkih apetita i eksploatacije pisaca postati stvar prošlosti. Primjerice, nedavno se u jednom hrvatskom mediju mogla pročitati vijest o književnici Amandi Hocking, koja zarađuje u prosjeku 200.000 dolara mjesečno plasirajući knjige samo za Kindle. Zanimljivo je doduše kako se novinari portala koji je objavio vijest baš i nisu snašli u problematici, pa su napisali kako autorica odlično zarađuje pisanjem, a da pritom nikad nije objavila knjigu – misleći dakako na četvrtasti predmet s listovima i koricama. No isti tekst navodi kako izdavači obično piscima daju 30 % prihoda, a ostatak uzimaju za sebe, dok je situacija obrnuta kod objavljivanja djela putem online knjižare Kindle Store.

Ostaje pitanje gdje je tu Hrvatska? Teško je reći koliko je hrvatskih kupaca nabavilo neki od čitača, no posve je izvjesno da taj broj i nije tako malen. Zasad je doduše nedvojbeno riječ gotovo isključivo o kupcima koji i inače čitaju knjige na engleskom i drugim svjetskim jezicima. Naši izdavači pak, čini se, s dozom nelagode i zbunjenosti gledaju na širenje uređaja i formata za objavu knjiga, pa se stječe dojam da se većini nova tehnologija čini prijjetnjom ili barem neizbježnom gnjavažom, a ne dobrom prilikom. Prva izdanja na hrvatskom jeziku već se pojavljuju – među pionirima je programer i web-dizajner Tomislav Ivančić, koji je korisnicima Kindlea besplatno ponudio na download svoj priručnik *Visual Basic.net škola*. U suradnji australske i hrvatske tvrtke nedavno je lansirana i aplikacija za čitanje stripova na iPadu, a ponuđeni su i stripovi hrvatskih autora Nenada Barinića, Nikole Listeša, Borisa Talijančića i Julija Jelaske. Ovih je dana objavljeno i da je Hrvatski Telekom u završnoj fazi projekta pokretanja platforme preko koje će hrvatskim izdavačkim kućama biti omogućeno plasiranje i prodaja elektroničkih knjiga za računala i e-čitače. Postaje dakle sve očitije da ni pisci, ni tehnologija, a potom niti tržište neće predugo čekati na hrvatske izdavače.

Priradio Ivo Tokić prema izvorniku: Knjižnica na dlanu, autor Miroslav Zec, Vijenac MH
<http://www.matica.hr/Vijenac>

Skupovi

Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja Radenci, 6. do 8. travnja 2011.

U pitoresknim Radencima u Sloveniji, od 6. do 8. travnja 2011. g., održan je tradicionalni, XXXIII po redu, međunarodni arhivistički skup posvećen tehničkim i sadržajnim problemima klasičnog i elektroničkog arhiviranja kao svojevrsnom dopunskom obrazovanju s područja arhivistike, dokumentalistike i informatike. Na skupu je bilo oko 270 sudionika, a izlaganja je održalo 52 autora iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije, Makedonije, Njemačke, Slovačke, Slovenije i Srbije. Referati su podijeljeni u nekoliko većih cjelina: Iz arhivske teorije, Tehnička zaštita, Iz arhivske prakse, Informatizacija, elektronsko arhiviranje i dugotrajna pohrana.

Autori iz Hrvatske bili su:

- Heđbeli Živana, Petrović Tanja, Mokrović Nikola:
Uredsko poslovanje u Hrvatskoj – stanje stvari
- Požgan Jasna: Položaj i identitet arhivista spram srodnih informacijskih struka u prošlosti i danas
- Rubčić Darko: Podizanje kvalitete upravljanja arhivske djelatnosti
- Topolovec Mihaela: Arhivistička terminologija – standardizacija jezika arhiviste

Izlaganja sa skupa objavljena su u istoimenoj publikaciji, 10 zborniku referata na 587 stranica kojeg objavljuje organizator skupa Pokrajinski arhiv Maribor (ISSN 1581 – 7407). Referati su pisani slovenskih, hrvatskim, srpskim, engleskim i njemačkim jezikom, opremljeni sažecima i ključnim riječima na slovenskom i engleskom.

Živana Heđbeli

**Moć uvjeravanja : 2. međunarodna konferencija o retorici i kulturi komuniciranja
Zagreb, 14. travnja 2011.**

**„Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu“
Ghandi**

Održana je 2. međunarodna konferencija o retorici i kulturi komuniciranja *Moć uvjeravanja* namijenjena predavačima, novinarima, menadžerima te stručnjacima za PR, HR, prodaju, marketing i komunikaciju. Osnovne teme konferencije odnosile su se na retoriku u marketingu, duhovnu komunikaciju, političku retoriku, komunikaciju između gospodarstva i medija, poslovni bonton i komunikaciju na društvenim mrežama.

Ove godine kao predavači nastupili su Nik Titanik i SiMke (Nikola Plečko, Siniša Mareković), Bruno Šimleša, Mirela Španjol Marković, Kamilo Antolović, Gabriele Zienterra, Tomislav Bekec, Dragutin Lesar, Jelena Kovačević, Krešimir Macan. Radionice su održali Dunja Lakuš i Ivan Tanta, Jasna Held, Elvira Mlivić Budeš, dok su na okruglim stolovima sudjelovali i predstavnici hrvatskih tvrtki, kao i poznati medijski voditelji iz Hrvatske i BiH.

Stare prezentacije dostupne su na adresi:

http://www.mocuvjeravanja.com/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=61&Itemid=111

Pripremio Ivo Tokić

**IDC Security and Datacenters Transformation Roadshow 2011
Zagreb, 12.5.2011.**

Organizator u najavi skupa navodi da je potreba za najnovijim informacijama o IT sigurnosti važnija nego ikad prije.

Područje IT sigurnosti uvijek će biti odličan teren za investicije u organizacijama i kompanijama svih veličina. Konferencija će predstaviti metode koje su raspoložive za rješavanje sigurnosnih situacija, kao i načine na koje tvrtke pristupaju vlastitim sigurnosnim pitanjima i strategije za njihovo rješavanje.

Treba istaknuti tradicionalnu pogodnost da je sudjelovanje na konferenciji besplatno za predstavnike kompanija čija primarna djelatnost nije ICT. Više na <http://www.idc-cema.com/events/secstor11cr>.

Ivo Tokić

Nema sakrivanja Velikom Bratu!

Današnja tehnologija omogućuje prikupljanje i obradu informacija na javnosti teško zamisliv način. Ako je netko pomislio da može ostati anoniman u masi među tisućama ljudi jer ga se ne može identificirati, neka promisli još jednom. Tu ne pomažu osobna iskustva o fotografijama naših običnih kućnih fotoaparata. Države za svoje potrebe službenog nadzora koriste skupocjene profesionalne uređaje koji imaju često puta zapanjujuće rezultate.

Dojam kako to izgleda u stvarnosti možete steći na stranici čija je adresa <http://gigapan.org/viewGigapanFullscreen.php?auth=033ef14483ee899496648c2b4b06233c>. Na slici inauguracije američkog predsjednika Baracka Obame, koja je održana 20.siječnja 2009. godine, možete jasno identificirati svaku pojedinu osobu u masi ljudi koja je nazočila tom svečanom skupu. Za ilustraciju, na slici 1 se radi o fotografiji s inauguracije u totalu. Vidi se opća scena, a ljudi se samo naziru kao sitne tamne točke.

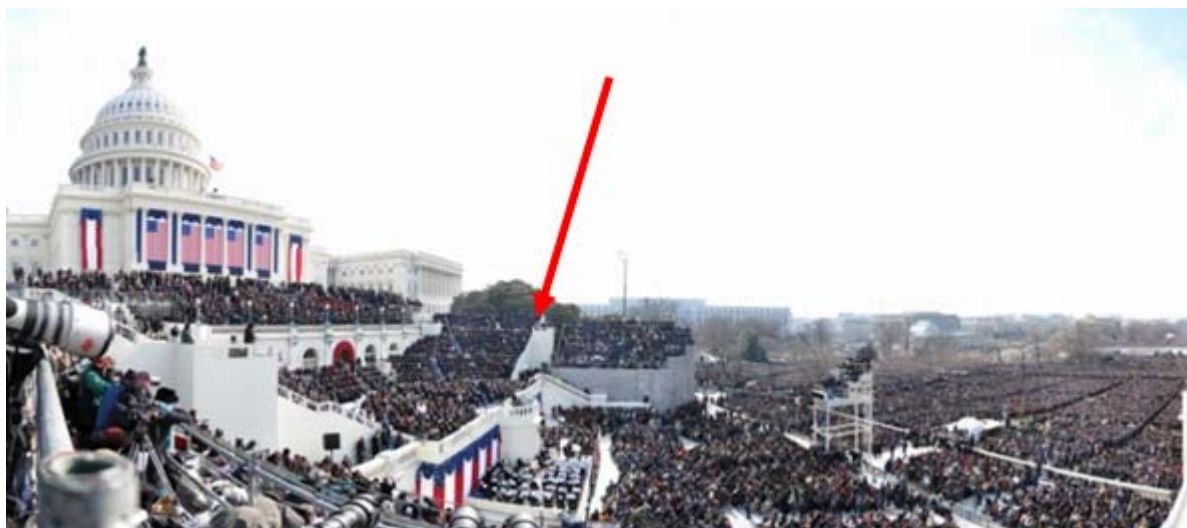
Međutim, na donjoj slici 2 se vidi da se zumiranjem tamne točke pretvaraju u ljude te se uvećanjem možemo optički približiti traženoj osobi.

I tako se na slici 3 otkriva kako je u nekoliko kratkih koraka zumiranjem moguće sasvim identificirati tko je 20.siječnja 2009. godine sjedio na kraju najgornjeg reda prve polovice desne tribine.

Vratimo li se dolje opet na fotografiju totala inauguracije s početka, crvena strelica označava mjesto koje smo zumiranjem dovoljno povećali da identificiramo osobe koje su tu prisutne. Potpuno isto se može učiniti s bilo kojim drugim mjestom na ovoj fotografiji.

Kliknite 2x na bilo koje mjesto na slici koja se otvara na gore navedenoj internet adresi. Upotrijebite zoom na lijevoj strani za približavanje izabrane osobe i pričekajte nekoliko sekundi da se slika izoštri. Pomoću kružića se može kretati u svim smjerovima, a preko + i – zumirati. Tu sliku napravio je fotoaparati-robot sa 174 mega pixela. To je 295x toliko, koliko ih ima prosječan kućni fotoaparati sa 5 megapixela. S jednom jedinom fotografijom može obuhvatiti milijun osoba u jednoj datoteci!!!

Ivo Tokić

Izdao knjigu s praznim stranicama i zaradio milijun dolara

Sheridan Simove izdao je knjigu *What Every Man Thinks About Apart From Sex* (Na što misli svaki muškarac a da nije seks) i ona mu je 'zaradila' milijun dolara te se našla na 44. mjestu najprodavanijih knjiga na online trgovini Amazon, iako na 200 stranica knjige nema niti jedne jedine riječi.

Simove je u osvrtu za Realbusiness.co.uk otkrio tajnu uspjeha koja je njegovo djelo ovih dana učinila prodavanijim i od *Da Vincijevog koda* Dana Browna ili *Harryja Pottera i reda feniksa* Joanne K. Rowling, no navodi da je uspjeh dočekaio zbuđeno i van sebe. Naime, Simove sa svojom knjigom *Čovjek ideja*, koju je pisao pet godina i koja je njegovo životno djelo, nije postigao gotovo nikakav prodajni uspjeh, dok je s knjigom u kojoj nema niti jednog slova došao na listu bestselera.

Prema Simoveu, iza nove uspješnice nalazi se korektno odrađen posao u opremanju i izradi proizvoda, ali prije svega angažiranje odlične i uspješne PR agencije The London PR agency, koja je od praznih stranica napravila hit.

Nakon puštanja knjige u prodaju London PR je medijima poslao priopćenje u kojem tvrdi da su knjigu počeli kupovati studenti jer je, između ostalog, vrlo korisna za bilješke kod učenja ili na predavanjima. Uspjehu je doprinio i njegov video na YouTubeu u kojem na duhovit način promovira svoju knjigu.

Osim zarade i saznanja da se iza knjige mora nalaziti dobra PR kampanja, Simove se pohvalio i još jednim velikim dostignućem. Knjigu je poslao na adresu izdavača Playboya Hugh Hefnera jer mu je životni san da bude pozvan na jednu od Playbojevih legendarnih zabava, no umjesto pozivnice dobio je pismo od Hefa u kojem mu ovaj čestitana zabavnoj, ali ne i baš originalnoj temi.

Pripremio Ivo Tokić. Izvor: Neon.com, autor Darko Baniček

Internet stranice

CADIAL

Tražilica CADIAL jedan je od rezultata međunarodnoga projekta CADIAL (Computer Aided Document Indexing for Accessing Legislation) čiji je cilj bio osigurati infrastrukturu za trajnu dostupnost pravnih propisa Republike Hrvatske u nacionalnom i višejezičnom okruženju Europske unije.

Tražilicom CADIAL pretražuje se cjelovita zbirka elektroničkih pravnih propisa, međusobno povezanih i sadržajno označenih deskriptorima Eurovoca. Primjenom Eurovoca, pojmovnika Europske unije za sadržajno označavanje i pretraživanje dokumenata, koji danas postoji na 25 jezika, osigurana je i višejezičnost u pristupu dokumentima. Pojmovnik je 2000. godine preveden na hrvatski jezik i od tada se

redovito obnavlja sukladno novim inačicama. U projektu su sudjelovali stručnjaci sa Katoličkog Sveučilišta Leuven u Belgiji, te Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Filozofskog fakulteta i Hrvatske informacijsko--dokumentacijske referalne agencije (HIDRA). Više na adresi <http://cadial.hidra.hr/search.php>.

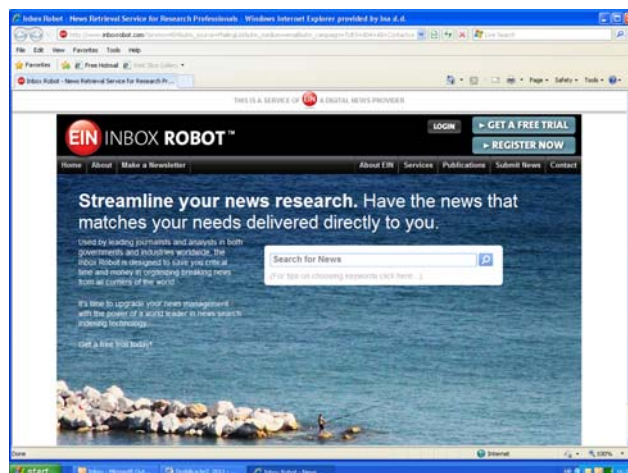
Pripremio Ivo Tokić

Vlastiti e-mail newsletter

Inbox Robot je američki proizvod tvrtke EIN News koji omogućava stvaranje osobnog e-mail newslettera po vlastitom izboru tema. Inbox Robot omogućava izradu do 10 različitih newslettera, individualno određivanje vremena izrade i isporuke newslettera na svoj mail, dnevno ažuriranje newslettera i tromjesečnu arhivu.

Program je povezan sa informacijskim servisom koji pregledava preko 70.000 pojedinačnih novinskih internetskih stranica koje se neprekidno skeniraju. Izdavač garantira povrat novca u prvih sedam dana upotrebe.

Više na adresi <http://www.inboxrobot.com>.

Ivo Tokić

Znano.st

Skupina domaćih entuzijasta pokrenula je internetski portal Znano.st na adresi <http://znanost.hr> koji donosi najnovija otkrića iz svijeta znanosti.

Atraktivan portal pokriva područja nazvana *Explora i Andromeda, Svemir i vrijeme, Tehnologija i računala, Zdravlje i medicina, Matematika, fizika, kemija, Um i mozak, Energija i materija, Biljke i životinje, Zemlja i klima, Društvene znanosti, Hrvatska i znanost.*

Ivo Tokić

Poštanski sandučić za komentare i prijedloge čitatelja

Poštovani čitatelji,

e-mail adresa uredništva: ivo.tokic@ina.hr

Želimo čuti što mislite o našem glasilu, vaše prijedloge čega bi trebalo biti više, a čega manje, kako bi nam pomogli da budemo korisniji.

Uredništvo

HID-Drobnica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, tel. 01/2381-624, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: dr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, dr.sc.Daniela Sraga, mr.sc. Irena Pilaš
HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 <http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285